

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๒๑๐.๗/ ๓๘๓๒

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และขอความเห็นชอบต่อการรับรองร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ และร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง รายงานผลการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และขอความเห็นชอบต่อการรับรองร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ และร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว โดยในการประชุมฯ มีการรับรอง ๑) ร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ และ ๒) ร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ ซึ่งเป็นเอกสารเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และไม่มีถ้อยคำหรือบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างประเทศ แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์หรือองค์กระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเห็นควรเสนอร่างเอกสารฯ ทั้งสองฉบับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการรับรองตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงแรงงานจะต้องมีหนังสือถึงสำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อยืนยันการรับรองเอกสารจำนวน ๒ ฉบับข้างต้น อย่างเป็นทางการ โดยด่วน

๓. สาระสำคัญ...

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

การประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์ในฐานะประธานรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ภายใต้หัวข้อ “การเสริมสร้างความยืดหยุ่นและการส่งเสริมนวัตกรรม” ประกอบด้วยการประชุมทั้งสิ้น ๔ การประชุม สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (Senior Labour Officials' Meeting: SLOM) ครั้งที่ ๒๐ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ โดยมีปลัดกระทรวงแรงงานสิงคโปร์เป็นประธานการประชุม และปลัดกระทรวงแรงงานไทย (นายบุญสงค์ ทัพชัยยุทธ์) เป็นรองประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑.๑ ประเด็นคาบเกี่ยวกับสาขาความร่วมมืออื่น ๆ โดยที่ประชุมมีการหารือประเด็น การดำเนินการที่เจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียนมีความเชื่อมโยง ดังนี้ ๑) แผนแม่บทอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ : การทำให้สิทธิของผู้พิการเป็นกระแสหลัก ๒) การดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์การทำให้ประเด็นเพศ เป็นกระแสหลักในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๑ - ๒๐๒๕ ๓) แผนงานหลายภาคส่วนของอาเซียนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ค.ศ. ๒๐๒๓ - ๒๐๒๘ และ ๔) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕

๓.๑.๒ ความคืบหน้าการดำเนินการตามปฏิญญา หรือถ้อยแถลงที่เกิดจากการประชุม รัฐมนตรีแรงงานอาเซียน อาทิ

๑) ปฏิญญาเวียงจันทร์ด้านการเคลื่อนย้ายทักษะ การยอมรับ และการพัฒนา แรงงานข้ามชาติอาเซียน โดยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานการดำเนินการปฏิญญาดังกล่าว ได้รายงานความคืบหน้าของปฏิญญาว่าได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔๔ และ ๔๕ ซึ่งปฏิญญาฯ ได้เน้นย้ำถึงการสนับสนุนมาตรการที่คำนึงถึงสิทธิ ครอบคลุม และตอบสนองต่อเพศสภาพ เพื่อสนับสนุน การประเมินทักษะ การรับรอง และการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิก นายจ้าง และองค์กรแรงงาน เพื่อให้แน่ใจว่า แรงงานข้ามชาติได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและได้รับการพัฒนาด้านอาชีพ

๒) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติและครอบครัว ในสถานการณ์ฉุกเฉิน กล่าวรายงานโดยอินโดนีเซีย โดยปฏิญญาดังกล่าวได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอด อาเซียน ครั้งที่ ๔๒ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่เน้นย้ำถึงมาตรการเตรียมความพร้อม การตอบสนอง และการฟื้นฟู รวมถึงความช่วยเหลือด้านการอพยพ การเข้าถึงการรักษาพยาบาล ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และบริการที่จำเป็นสำหรับแรงงานข้ามชาติและครอบครัวในสถานการณ์วิกฤต ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวได้รับการ รับทราบในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๔๓ และอยู่ในระหว่างรวบรวมการรับรองจากประเทศสมาชิก

๓) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนาและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติ ในภาคประมง กล่าวรายงานโดยอินโดนีเซีย โดยปฏิญญาดังกล่าวได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอด อาเซียน ครั้งที่ ๔๒ และแนวปฏิบัติได้รับการรับทราบในที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๔๕ นอกจากนี้ ได้มี การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเดือนตุลาคม ๒๕๖๖ เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติว่าด้วยการบรรจุนาและการคุ้มครอง แรงงานข้ามชาติในภาคประมงเพื่อให้ประเทศสมาชิกได้นำไปปรับใช้

๔) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงสิทธิประโยชน์ประกันสังคม สำหรับแรงงานข้ามชาติในภูมิภาคอาเซียน กล่าวรายงานโดยกัมพูชา โดยปฏิญญาดังกล่าวได้รับการรับรอง ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และ ๔๑ โดยในเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของอาเซียนเกี่ยวกับการเชื่อมโยงสิทธิประโยชน์ประกันสังคมสำหรับแรงงานข้ามชาติ รวมถึงการฝึกอบรมด้านการเจรจาข้อตกลงประกันสังคม ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา

๕) ปฏิญญา...

๕) ภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก โดยผู้ช่วยปลัดกระทรวงแรงงาน (นายศักดิ์นาถ สนธิศักดิ์โยธิน) กล่าวรายงานในฐานะผู้แทนไทย โดยปัญญาดังกล่าวได้รับการรับรอง ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔๔ และ ๔๕ ซึ่งไทยจะจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนการดำเนินการตามแผนงานอาเซียน ด้านการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ในวันที่ ๔ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ กรุงเทพฯ โดยจะรวบรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี รายงานความคืบหน้า และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญสำหรับแผนงานใหม่หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๕

๓.๑.๓ การติดตามและประเมินแผนงานรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๑ - ๒๐๒๕ โดยประเทศผู้ประสานงานได้กล่าวรายงานต่อที่ประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นภายใต้แผนงานดังกล่าวฯ ทั้งนี้ ไทยได้กล่าวรายงานการดำเนินการ และการติดตามแนวทางปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ของอาเซียนด้านแรงงาน ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีกำหนดจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้นในช่วงต้นปี ๒๕๖๘ นอกจากนี้ เลขาธิการอาเซียนได้รายงานเกี่ยวกับแผนงานการเก็บข้อมูลสถิติด้านแรงงาน อาทิ สถิติแรงงานนอกระบบ และตัวชี้วัดผลิตภาพแรงงาน

๓.๑.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะทำงานภายใต้ SLOM ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการตรวจตราด้านแรงงานโดยอินโดนีเซีย การจัดพิธีมอบรางวัลสถานประกอบการที่มีความโดดเด่นในการป้องกันและควบคุมเอชไอวี/เอดส์ในสถานที่ทำงาน (ARROW) โดยไทย และการประชุมภายใต้กรอบการปกป้องและสนับสนุนสิทธิแรงงานข้ามชาติโดย สปป.ลาว

๓.๑.๕ ที่ประชุมรับทราบถึงประเด็นสำคัญที่มาเลเซียต้องการจะผลักดันในฐานะประธานในปี ๒๕๖๘ รวมถึงกัมพูชาที่จะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม SLOM ครั้งที่ ๒๑ ในปี ๒๕๖๘

๓.๒ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียนบวกสาม (SLOM+3) ครั้งที่ ๒๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ โดยมีปลัดกระทรวงแรงงานสิงคโปร์ เป็นประธานการประชุม ทั้งนี้ การประชุมประกอบด้วยผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และผู้แทนจากประเทศบวกสาม ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เข้าร่วมการประชุม สาระสำคัญของการประชุมเป็นการหารือและรายงานความคืบหน้าความร่วมมือ/โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบอาเซียนบวกสามในด้านแรงงาน และได้มีการพิจารณาวาระการประชุม ALMM+3 และร่างรายงานการประชุม SLOM+3 เพื่อเสนอต่อที่ประชุม ALMM+3 พิจารณารับรองต่อไป โดยความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ จีน ในประเด็นความร่วมมือด้านความปลอดภัยในการทำงาน การอภิปรายด้านนวัตกรรม นโยบายเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลในตลาดแรงงาน ตลอดจนความร่วมมือใต้ - ใต้ (South - South Cooperation) ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ด้านการส่งเสริมการจ้างงานและการพัฒนาทักษะ

๓.๒.๒ ญี่ปุ่น ในประเด็นด้านการดูแลสังคม ภายใต้การประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงอาเซียน - ญี่ปุ่น

๓.๒.๓ เกาหลีใต้ ในประเด็นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ (TVET) การพัฒนาทักษะแรงงาน รวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการจ้างงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๓.๓ การประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานสิงคโปร์ เป็นประธานการประชุม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานไทย (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) เป็นรองประธานการประชุม ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานการประชุมในวาระปี ค.ศ. ๒๐๒๔ - ๒๐๒๖ ทั้งนี้ การประชุมประกอบด้วยรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ปลัดกระทรวงแรงงาน เอกอัครราชทูต และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๓.๑ สำนักเลขาธิการอาเซียนสรุปผลการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องของการประชุมสุดยอดอาเซียน การประชุมสภาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community: ASCC) และการประชุมอาเซียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นับตั้งแต่มีการจัดการประชุม ALMM ครั้งที่ ๒๗ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ จำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การพัฒนาวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนปี ค.ศ. ๒๐๔๕ และแผนยุทธศาสตร์ ASCC หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ๒) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของติมอร์ - เลสเต และ ๓) ปฏิญญาอาเซียนหรือเอกสารผลลัพธ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคแรงงาน

๓.๓.๒ ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานของ SLOM โดยสิงคโปร์ ในฐานะประธาน SLOM กล่าวรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่แล้วเสร็จในห้วงปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ จำนวน ๗ ประเด็น ได้แก่ ๑) รายชื่อบริษัทที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล ASEAN - OSHNET Awards ครั้งที่ ๕ ๒) รายชื่อบริษัทที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล ARROW Awards ครั้งที่ ๕ ๓) ผลการดำเนินการแล้วเสร็จของการประเมินตนเอง ครั้งที่ ๒ เพื่อนำฉันทามติของอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานไปปฏิบัติ ๔) ผลการดำเนินการแล้วเสร็จของการประเมินตนเอง ครั้งที่ ๒ โดยใช้รายการตรวจสอบของเอกสารแนวทางอาเซียนว่าด้วยการบูรณาการเพศภาวะเข้าสู่นโยบายแรงงานและการจ้างงานเพื่อมุ่งสู่งานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน ๕) วิถีทัศน์โครงการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัยและยุติธรรม พร้อมคำแปล ๖) รายงานการศึกษาระดับภูมิภาคซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (SLOM) คณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (ASEAN Senior Labour Officials Meeting's Working Group: SLOM - WG) คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการปฏิบัติให้เป็นไปตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานต่างด้าว (ASEAN Committee on the Implementation of the ASEAN Declaration on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers: ACMW) และเครือข่ายความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของอาเซียน (ASEAN - OSHNET) ในปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ รวมถึงเอกสารมุมมองด้านการจ้างงานของอาเซียน (ฉบับที่ ๑) และเอกสารมุมมองด้านการโยกย้ายถิ่นฐานของอาเซียน (ฉบับที่ ๑ และ ๒) และ ๗) ความคืบหน้าการทำงานของคณะกรรมการ AQRF และสภา TVET อาเซียน ตามที่ประธานที่เกี่ยวข้องรายงานในการประชุม SLOM ครั้งที่ ๑๙ และ ๒๐

๓.๓.๓ ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าและสถานะล่าสุดของเอกสารอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ ๑) ปฏิญญาเวียงจันทน์ว่าด้วยการเคลื่อนย้ายทักษะ การยอมรับ และการพัฒนาแรงงานข้ามชาติอาเซียน พร้อมกับรายการตรวจสอบ โดยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ๒) เอกสารแนวทางอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงสิทธิประกันสังคมสำหรับแรงงานข้ามชาติในภูมิภาคอาเซียน โดยกัมพูชา ๓) เอกสารแนวทางอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติและครอบครัวในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยอินโดนีเซีย ๔) เอกสารแนวทางอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนโยบายและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในภาคประมง ๕) เอกสารแนวทางอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมแรงงานในอาเซียนให้มีความสามารถในการแข่งขัน ปรับตัวได้ และมีความคล่องตัวเพื่อรองรับอนาคตของงาน ๖) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ๗) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปของงาน ๘) ถ้อยแถลงของรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนเกี่ยวกับอนาคตของการทำงาน : การเปิดรับเทคโนโลยีเพื่อการเติบโตอย่างครอบคลุมและยั่งยืน ๙) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมงานสีเขียวเพื่อความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างครอบคลุมของประชาคมอาเซียน ๑๐) ฉันทามติของอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ ๑๑) ถ้อยแถลงของรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนว่าด้วยการปรับปรุงความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และ ๑๒) ปฏิญญาเวียงจันทน์ว่าด้วยการเปลี่ยนจากการจ้างงานนอกระบบไปสู่การจ้างงานอย่างเป็นทางการสู่การส่งเสริมการทำงานที่มีคุณค่าในอาเซียน

๓.๓.๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) กล่าวรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ซึ่งได้รับการรับรองเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๔๔ และ ๔๕ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประเทศไทยสนับสนุนในเนื้อหา และหลักการของปฏิญญาดังกล่าว โดยกระทรวงแรงงานมีแผนปฏิบัติการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยปลอดจากการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งให้ความสำคัญกับความร่วมมือทุกภาคส่วนในการดำเนินการป้องกัน รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ติดตามประเมินผลดำเนินงาน ให้มีความครอบคลุมและยั่งยืน นอกจากนี้ ประเทศไทยจะแสดงบทบาทนำ (Lead Country) โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับผู้แทนคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ACWC) ของไทยและสำนักเลขาธิการอาเซียน จะจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนการดำเนินการตามแผนงานอาเซียน ด้านการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ในวันที่ ๔ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก ILO และโครงการ ALFA ของกระทรวงแรงงาน สหรัฐอเมริกา การประชุมเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวปฏิบัติที่ดี ในการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กในอาเซียน และเพื่อกำหนดแผนงานหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ต่อไป

๓.๓.๕ ที่ประชุมรับทราบการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๙ โดยประเทศไทย ในปี ๒๕๖๙

๓.๔ การประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Labour Ministers' Meeting: ALMM+3) ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานสิงคโปร์ เป็นประธานการประชุม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานไทย (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) เป็นรองประธานการประชุม ทั้งนี้ การประชุมประกอบด้วยรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนและอาเซียนบวกสาม ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ปลัดกระทรวงแรงงาน เอกอัครราชทูต เจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๔.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) กล่าวถ้อยแถลงเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใต้หัวข้อหลักของการประชุม “การเสริมสร้างความยืดหยุ่นและการส่งเสริมนวัตกรรม” โดยกล่าวว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นความท้าทายของแรงงานไทยทุกคนที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น กระทรวงแรงงานจึงมีนโยบาย Upskill Reskill และ New skill ด้านนวัตกรรมให้แรงงานปัจจุบัน ไม่น้อยกว่า ๕ ล้านคน ต่อปี เพื่อเตรียมความพร้อม รวมถึงเตรียมพร้อมให้กับแรงงานรุ่นใหม่ โดยจัดทำหลักสูตรและแนะแนว นักเรียนและนักศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา จนถึงมหาวิทยาลัย เช่น ในภาคอุตสาหกรรมการผลิต มีการพัฒนาแรงงานในด้านเชมิกอนดักเตอร์ AI ระบบหุ่นยนต์และเครื่องจักรอัตโนมัติ และรถยนต์ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกว่า ๓๖ ล้านคน ต่อปี พร้อมทั้งผลักดันโครงการพัฒนาทักษะด้านภาษา อาหาร นวดและสปาไทย และมวยไทย ให้ได้มาตรฐานสากล ในภาคอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักของไทย ตลอดจนส่งเสริมแนวทางการทำเกษตรอัจฉริยะ ในการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และลดขั้นตอนที่ใช้แรงงานลง นอกจากนี้ กระทรวงแรงงานได้เสริมสร้างความแข็งแกร่งของแรงงาน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่ผู้สูงอายุ โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับผู้ประกอบการ ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุเพื่อสร้างโอกาสให้แรงงานเหล่านี้ได้กลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคส่วนที่เผชิญกับปัญหาขาดแคลนแรงงานและต้องการทักษะของแรงงานที่มีประสบการณ์ นอกจากนี้ ยังมีโครงการรับงานไปทำที่บ้าน พร้อมทั้งมีกองทุนสำหรับผู้รับงานไปทำที่บ้าน เพื่อสนับสนุนแรงงาน

สูงอายุให้มีอาชีพและสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน ตลอดจนช่วยเพิ่มความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้ยังคงอยู่ในกำลังแรงงานต่อไปประเทศไทยเชื่อว่าความร่วมมือในระดับภูมิภาคมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเอาชนะความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมผู้สูงอายุ กระทรวงแรงงานยินดีที่จะแลกเปลี่ยนความรู้และแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดี รวมไปถึงโครงการความร่วมมือด้านการฝึกอบรมพัฒนาทักษะกับประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสาม เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของแรงงาน ให้สามารถมั่นใจได้ว่าแรงงานไทยจะมีความพร้อมสำหรับงานในอนาคต โดยสนับสนุนความร่วมมือในการเสริมสร้างความยืดหยุ่นและส่งเสริมนวัตกรรมไม่เพียงเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความยั่งยืนเท่านั้น แต่ยังเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของแรงงานทุกคนในภูมิภาค

๓.๔.๒ การรับรองร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ และร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) การประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานได้แจ้งให้ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับการเสนอเอกสารทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณารับรองต่อไปแล้ว

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ ร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ เป็นเอกสารที่เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนในการตระหนักถึงปัญหาแรงงานขั้นพื้นฐานที่ต้องเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการทำงาน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจดิจิทัลและเศรษฐกิจสีเขียว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรศาสตร์และการเคลื่อนย้ายแรงงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งล้วนก่อให้เกิดความท้าทายและโอกาสต่อตลาดแรงงานของประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ ยังยืนยันเจตนารมณ์ของรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนในการรับรองเอกสารผลลัพธ์ด้านแรงงานที่สำคัญ อาทิ ปฏิญญาเวียงจันทน์ว่าด้วยการเคลื่อนย้ายทักษะ การยอมรับ และการพัฒนาแรงงานข้ามชาติอาเซียน ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

๔.๒ ร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ เป็นเอกสารที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนบวกสามเพื่อส่งเสริมสภาพแรงงานและการจ้างงาน ความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาฝีมือแรงงาน ความสามารถในการปรับตัวของแรงงานในอนาคตของงานภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด - ๑๙ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถด้านการพัฒนาความปลอดภัยในการทำงาน ผ่านโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านวิชาการจากประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้
ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๗. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ร่างเอกสารฯ ทั้งสองฉบับข้างต้น ไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๘. ข้อเสนอ...

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

๘.๑ รับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน (ASEAN Labour Ministers' Meeting: ALMM) ครั้งที่ ๒๘ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

๘.๒ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communique) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ และร่างถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) ของการประชุมรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๓ และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรับรองเอกสารดังกล่าว

๘.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างเอกสารฯ ทั้งสองฉบับดังกล่าว ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงแรงงานดำเนินการได้ โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผล และประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๒๖ (นางสาวเมธพร จันทนาวิเวท)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๒๐๒๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ asean.thaimol2@gmail.com